

Србију је поново у изборном процесу, током којег бира новог председника Републике. Која је, по вама, кључна реч тих избора?

- Стабилност. И то без икакве сумње. Мислим да је то најважнија реч, не само ових избора, већ и читаве приче о будућности и Србије и читавог региона. Сваки наш напредак, у економским, друштвеним и политичким реформама, сваки наш нови корак ка ЕУ интеграцијама, везан је за ову реч. Да упростим, уколико буде стабилности, уколико је обезбедимо и остваримо, сви задаци који су пред нама биће оствариви. У колико се деси супротно, и стабилности не буде, Србија, а са њом и регион, поново ће потонути у мрак, могуће и у сукобе, и цео процес ће бити одложен на неодређено време. Зато ови избори и јесу толико важни. На њима бирамо каква будућност ће да нам буде, какви односи са светом и регионом, колико брзо ћемо у ЕУ, колико успешно ћемо наставити са реформама. И чврсто верујем да ће Србија јасно, огромном већином, одговорити да жели стабилност. Да жели будућност. Уморни смо од свега другог. Пробали смо, и није ни нама, ни било коме другом пријало.

Колико на ту потребу, да обезбедите стабилност, утичу догађаји у регион?

- У огромној мери, мада, када о томе говоримо, мислимо и на турбуленције на светској и европској политичкој сцени, али и, пре свега, и од те премисе смо пре неколико година и почели са свеобухватним реформама, на оно што се зове "цоммон сенсе", ми, у Србији кажемо "здрав разум", и што нас је натерало, по први пут у новијој историји, да на политику и односе са другима гледамо рационално, без претераних емоција, и да покушамо да одредимо, са тих, рационалних позиција, наше приоритете и интересе. И наравно да смо закључили да нам је потребна модерна, успешна, економски јака Србија, да је важно да она има пријатеље по читавом свету, да може да привуче инвеститоре.... А као услов, за све то, појавила се управо та реч – стабилност. Без ње, немогућ је било какав развој. Такође, у нестабилном окружењу, нису могуће ни реформе, које су, опет, услов свих услова економског опоравка земље, која је, у том сегменту, привредном, била потпуно девастирана.

Нисте превише пажње, у свом одговору, обратили на прилике у вашем окружењу.

Да ли то значи да вас оне, данас, мање интересују?

- Не, наравно. То само значи да смо, као држава, врло добро научили лекцију, и да немамо намеру да истерујемо правду, или јурцамо за истином, било где ван наших граница. Ми хоћемо сарадњу са свима у окружењу, хоћемо да помогнемо, свима, али не можемо, а и нећемо, уместо њих, да решавамо ствари. И свесни смо да све што се дешава око нас, има и те какве последице и по нас, али врло добро знамо колико би сваки наш потез, без обзира на добре намере, могао да буде погрешно протумачен, и да изазове нови талас нестабилности. То се најбоље видело по нашем односу према свакој од узнемишавајућих ситуација у региону, од референдума у Републици Српској, избора у Црној Гори, до најновијих збивања у Македонији. И, по први пут у последњих више од двадесет пет година, нико, нигде, није оптужио Србију за мешање у унутрашње прилике других земаља. Опет, управо такав, поштен однос, омогућио нам је, с друге стране, да врло јасно истичемо наше интересе, и да, без икаквих ограда, указујемо на све оно што, не за нас, него баш за регион, не ваља у региону. Тако смо први, с пуним правом, ослобођени стигме великосрпског национализма, могли да подигнемо глас против буђења усташтва и фашизма у Хрватској, као и да добијемо подршку у тренутку када је Хрватска пробала да блокира отварање неких поглавља у процесу преговора са ЕУ. Другим речима, све што радимо, управо на успостављању стабилности и дијалога у региону, наша посвећеност мирном решавању свих отворених питања, омогућило нам је да наш глас поново добије на тежини. Омогућило нам је поштовање и равноправност, тако важне у међународним односима.

Делујете доста оптимистички док говорите о региону. С друге стране, остало је мноштво спорних питања у самом дијалогу са Косовом, Босна и Херцеговина тражи поново процес поводом оптужби да је Србија извршила геноцид, у Црној Гори је ухапшено више српских држављања под оптужбом да су припремали пуч и убиство некадашњег премијера Ђукановића, Македонији сте готово запретили да ћете се вратити на њено има БЈРМ, реторика са Хрватском је често ван свих дипломатских узуса.... Стварно верујете да то може да се реши?

- Када седите на бурету барута, а Балкан то јесте, и када немате где другде, онда су, пред вама, само две опције. Једна је да запалите фитиљ и одете, са свима осталима, дођавола, а друга је да сва отворена питања и потенцијалне размирице решите, на време. И ми смо се, веома јасно, определили за опцију број два. И на тој опцији радимо, може се чак рећи да смо најмирољубивија земља у региону, најстабилнија свакако, што нам, и још једном то истичем, дозвољава да, истовремено, бринемо о својим интересима, и чврсто стојимо иза свега што радимо. И знам да неким све ово што сте поменули, британском Гардијану, на пример, изгледа страшно, али за, нас, то није ништа друго него реалност, којом морамо да се бавимо, и коју морамо да решавамо. И радимо то, још од 2012. године, не попуштајући, наравно, у оним стварима у којима не можемо да попустимо. То смо и показали баш на примеру Косова, покушавајући, кроз разговоре, да нађемо онај модел који ће, свима на Косову, и Албанцима и Србима, омогућити нормалан живот, посао, безбедност и сигурност, али, такође, не доводећи, ни једног тренутка, у питање оно што је наше основно полазиште, а то је да Косово нећемо никада признати. Све остало је за нас прихватљиво, и гомилу компромиса смо направили да људи на Косову могу мирно и

нормално да функционишу, да им ништа не фали, те данас, верујем, нико од нас и неочекује да се обрнемо наопачке и признамо једну нелегалну творевину. И исти однос имамо и према свима осталима у региону, често се одричући и оних елементарних алата којима све државе прибегавају када је реч о њиховим националним интересима. Поменули сте Македонију, због које смо, због њеног имена, поприлично покварили односе са Грачком, да би доживели да она гласа, и поред наше молбе, да Косово постане члан УНЕСКО. Како да вам кажем, да су то урадили било којој другој држави, одговор би био веома брз и, верујем, бруталан. Ми, опет, ништа брутално нисмо урадили, осим што смо поменули могућност, и озбиљно о њој размишљамо, да почнемо, према другима, па и Македонији, да примењујемо исте аршине које они примењују према нама. И са Црном Гором важи исто. Нећете да помогнете ви нама, због ваших интереса, зашто би ми вама? А при том, та наша помоћ, коју пружамо, безрезевно, уопште није мала. Последњи догађаји у Црној Гори, када смо им несебично помогли у врло деликатној ситуацији по њих, најбољи су доказ тога о чему говорим. А деликатних момената, на Балкану, ће свакако бити још, и сви би морали да знају да ће им помоћ Србије и те како бити потребна. И тако би, према њој, требало и да се понашају. Све остало, попут покушаја да се реактивира тужба Босне и Херцеговине за геноцид, представља непотребан покушај да се и Србија и регион удаље од рационалног решења, и, увек, изазива последице, не по Србију, него по оне који такве, ирационалне, потезе вуку. Зато што је Србија, данас, пожељан и потребан пријатељ, и зато што, поново, има и своје име, и свој глас. Одсуство подршке поменутој иницијативи дела политичара из Босне и Херцеговине, најбоље о томе говори.

Када се говори о Србији, врло често се наиђе на реч "непопустљивост". Такви сте када је реч о Косову, санкцијама Русији... да ли сте сигурни да је то добро?

- Да је баш тако како кажете, сигурно не би било добро. Међутим, заборавили сте да никакве "непопустљивости" када је о Србији реч, није било у гомили питања са Косовом, нити било с ким другим у региону, да нисмо били непопустљиви ни када је реч о избеглицама, борби против тероризма... Србија је постала веома поштен играч у међународним односима, земља која испуњава своје обавезе, спремна да да свој пуни допринос и помогне у најважнијим питањима, брза, прецизна и беспрекорна у решавању задатака који су јој постављени, привржена је миру.... Таква земља, онда, има правом, и то право сви поштују, да брани своје интересе. И у то, данас, више нико не сумња. Поред тога, треба водити рачуна и о чињеници да смо, у економској размени са Русијом, свакако један од њених најмањих европских партнера. Москва троши више гаса него цела Србија, а све што ми произведемо не може, верујем, да напуни једну озбиљнију пијаци у Русији. И тражити од нас, таквих, да уведемо санкције Русије, прилично је бесмислено, поготово када се зна, рецимо, да ће сутра један "Мерцедес" отворити фабрику у Русији, да је "Фоксваген" тражио и добио помоћ од самог Путина, да и Америка и Европа свакодневно повећавају обим размене са Русијом... Зашто би, у свему томе, некеме озбиљно спремао наш принцип, да никоме нећемо да будемо непријатељи, поготово не вековним пријатељима. Исто тако, зашто би, у тренутку када је Србија та која је све своје обавезе из Брисела испунила, тражио од ње да погази још један свој принцип, и не пристане на то да јој је парче териоторије насилно одузето. Како то да тражите од нас, да признамо, у истом тренутку када од Русије тражите да врати Крим? Доста је то незгодно, за оне који

траже.

За крај, Европа је пред бројним изазовима, могућим новим Брежитима, угрожена избеглицама, огромним разликама између великих и малих... Жури ли вам се у њу?

- Својевремено сам рекао, дај да ми у ту Европу уђемо, па ћемо лако да излазимо. Шалу на страну, европске интеграције су, нама, од првог дана, биле важне пре свега због Србије, а не због Европе. Оне су начин да унапредимо своје друштво, да га подигнемо на виши ниво, усвојимо нове стандарде, унапредимо га. Европа нам је потребна, овде у Србији. Ми немамо никакав проблем ни са идентитетом, нити са припадношћу. Европски смо народ, географски смо ту смештени, истоприја нам је, кроз два велика рата, европски крвава, уградили смо сопствену жртву у њене темеље. Другим речима, када ће све то бити озваничено, самим пријемом у заједницу, није нам приоритет. Важније нам је да ми, по свим стандардима, од правних до економских, будемо права европска држава, стабилна, успешна, сигурна. Важно нам је да будемо равноправни партнер, да не будемо никакав европски просјак, да унесемо, сутра, у заједницу, један нови квалитет и нову вредност. То је план који остварујемо, и верујемо да ће, од њега, и сама Европа имати користи.